

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

Academia de Științe din România a fost constituită la 11 martie 1935, la inițiativa a 26 oameni de știință, dintre care patru erau membri corespondenți ai Academiei Române (prof.dr. Dragomir Hurmuzescu ales în 1934, prof. dr. D. Călugăreanu ales în 1920, prof.dr. I. Borcea, ales în 1919 și prof. dr. Șt. Minovici, ales în 1925) și unul membru de onoare al Academiei Române (prof. dr. C. Angelescu, ales în 1934), care a fost ales în unanimitate, de către cei 26 membrii fondatori, în funcția de președinte al academiei noi înființate. După înființarea Academiei de Științe din România, alți patru membrii fondatori au devenit membri ai Academiei Române (prof. dr. Eugen I. Angelescu, ales membru corespondent în 1936 și membru de onoare în 1939, prof. dr. N. Dănăilă, ales membru corespondent în 1939, G-ral N. Condeescu ales membru de onoare în 1938, și prof. dr. Alexandru Borza, ales membru post-mortem în 1990).

Academia de Științe din România a desfășurat în perioada 1935-1946 o valoroasă activitate științifică (în perioada 8 iulie 1938-7 noiembrie 1940 sub denumirea Institutul de Științe din România, fără a modifica conținutul activității științifice) și, în perioada 1936-1947, a publicat în 8 volume de „Comptes rendus de L'Academie des Sciences de Roumanie” 754 comunicări științifice, originale, susținute în cele 10 secții (Vol. I, 1936-1937, 6 numere cu 432 pagini; Vol. II, 1937-1938, 6 numere cu 716 pagini; Vol. III 1939, 6 numere cu 716 pagini; Vol. IV, 1940, 6 numere cu 446 pagini; Vol. V, 1941, 6 numere cu 462 pagini; Vol. VI, 1942, 6 numere cu 362 pagini; Vol. VII, 1943-1945, 1 număr cu 392 pagini; Vol. VIII, 1945-1946, 1 număr cu 186 pagini).

În perioada 1936-1946, Academia de Științe din România a publicat și 14 numere din „Buletinul Academiei de Științe din România” (numerele 1-9, 1936-

1941; numărul 10, 1942; numerele 11-12, 1943; numărul 13, 1944-1945; numărul 14, 1945-1946) în care s-au tipărit dări de seamă anuale cu caracter administrativ, sumarul ședințelor precum și scurte rezumate ale comunicărilor și conferințelor nepublicate în „Comptes rendus de L'Academie des Sciences de Roumanie”.

În numărul 14 al „Buletinului Academiei de Științe din România” s-au publicat și două intervenții scrise adresate Consiliului Național de Cercetare Științifică din acei ani, din care rezultă că acest Consiliu începând din 1945 nu a mai finanțat în nici un mod activitatea științifică a Academiei de Științe din România. Nu s-a putut identifica documentul oficial prin care Academia de Științe din România a fost exclusă din comunitatea științifică națională. Se poate presupune însă că cel mai târziu în jurul datei apariției Decretului prezidențial nr 76/9 iunie 1948 prin care Academia Română devine Academia Republicii Populare Române, trebuie să se fi emis un alt decret prezidențial de desființare și a Academiei de Științe din România.

La 23 martie 1956 s-a organizat, sub conducerea președintelui Academiei Române din acel timp, academicianul Traian Săvulescu, ședință de constituire a Asociației Oamenilor de Știință din România [AOȘ-R]. În urma acestei ședințe a fost ales comitetul de conducere al AOȘ-R format din academician Traian Săvulescu, președinte, academicienii Ștefan Bălan și Mihail Ralea, vicepreședinți și academicienii Gheorghe Macovei, Grigore Moisil, Gheorghe Murgeanu și Constantin Budeanu membri.

Asociația Oamenilor de Știință din România a fost înființată, ca persoană juridică, prin HCM nr.1012/30 mai 1956.

Asociația Oamenilor de Știință din România a avut ca prim obiectiv al activității reprezentarea oamenilor de știință, a tuturor cercetătorilor științifici români în organizațiile internaționale neguvernamentale (UNESCO, Mișcarea Pugwash, Federația Mondială a Oamenilor de Știință etc) și modul în care AOȘ-R și-a îndeplinit acest obiectiv prin participarea la acțiunile privind viața științifică și relațiile științei cu societatea contemporană desfășurate de aceste organizații internaționale, România a fost apreciată pentru valoarea delegațiilor și contribuțiile acestora.

În 1968, în funcția de președinte a fost ales academicianul Athanasie Joja (1968-1973), iar din 1973 până în decembrie 1994, președintele AOȘ-R a fost academicianul Nicolaie Teodorescu.

În concordanță cu noile condiții politico-economice și social-culturale create după 1989, AOȘ-R și-a reorganizat profund activitatea, iar după adunarea generală din octombrie 1990, conducerea AOȘ-R a început o mîgăloasă și constantă muncă de reconstituire, de reasezare pe făgașurile proprii a obiectivelor științifice de interes general care îi stăteau în față. La adunarea generală din 9 decembrie 1994, academicianul Nicolaie Teodorescu a devenit președinte de onoare iar președintele AOȘ-R a fost ales Grl. Prof. Univ. Dr. Vasile Cîndea,

membru titular al Academiei de Științe Medicale. În continuare, activitatea proprie AOȘ-R a cunoscut noi valori pe linia trasată după 1989.

La primul congres al AOȘ-R din mai 1996 organizat, cu ocazia aniversării a 40 de ani de la înființarea Asociației Oamenilor de Știință din România, cu tema „Știința la sfârșit de mileniu” Grl. Prof. Univ. Dr. Vasile Cândea a propus revenirea la titulatura din 1935-1947 de „Academie” a instituției cu păstrarea și a anumitor elemente din denumirea asociației și astfel titlul a devenit „Academia Oamenilor de Știință din România” numită în continuare prescurtat tot AOȘ-R. Prin hotărârea judecătorească din 3 octombrie 1996, adoptată de judecătoria sectorului 1 București (Dosar 231/P.J./1996), această schimbare a rămas definitivă.

Academia Oamenilor de Știință din România este continuatoarea și unicul legatar atât al Academiei de Științe din România cât și al Asociației Oamenilor de Știință din România.

Academia Oamenilor de Știință din România este un for național, de consacrare științifică, independentă, apolitică, neguvernamentală, nonprofit și de utilitate publică, care reunește în cadrul ei personalități reprezentative ale științei din țara noastră.

Din rândul membrilor titulari și corespondenți ai AOȘ-R, 15 sunt și membrii ai Academiei Române, iar 14 ai Academiei de Științe Tehnice, 12 membrii ai Academiei de Științe Medicale și 18 membrii ai Academiei de Științe Agricole și Silvicultură. De asemenea, din rândurile AOȘ-R fac parte 43 personalități științifice în calitate de membri de onoare din S.U.A., Canada, Franța, Germania, Austria, Elveția, Italia, Luxemburg, Ungaria, Bulgaria, China, Africa de Sud, Australia etc. din care 10 sunt din rândul oamenilor de știință români de peste hotare ca prof.dr. Emil Palade, laureat al premiului Nobel, prof.dr. Anghel Rugina și alții.

Membrii AOȘ-R activează în cadrul a 12 secții științifice, 2 comisii și 3 departamente de specialitate în București, în 7 filiale din țară, o filială la New York (S.U.A.) și una în formare în Melbourne (Australia) precum și în 5 instituții (societăți sau universități) ca membrii colectivi.

AOȘ-R are ca obiect de activitate conceperea, promovarea, dezvoltarea, sprijinirea și protejarea științei, sub toate formele, acțiunile și metodele, directe, indirecte sau adiacente.

Membrii AOȘ-R recunosc Academia Română drept cel mai înalt for național de consacrare științifică și culturală, colaborează cu membrii academiilor de profil de ramură, precum și cu reprezentanții organelor guvernamentale care coordonează activitatea din domeniile științific și cultural, cu reprezentanții instituțiilor și organizațiilor de cercetare științifică și învățământ din țară și din străinătate și susțin respectarea prevederilor art.6 aliniat (5) din Legea nr.752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române conform căroră „Titlul de academician poate fi folosit numai de membrii titulari ai Academiei Române”.

Situația existentă pe mapamond demonstrează că este firesc și normal ca într-un stat să existe mai multe academii, fiecareia dintre acestea revenindu-i un rol diferențiat, de regulă, specializate, pe diferitele domenii științifice, teoria existenței unei singure academii fiind cel puțin anacronică, la începutul secolului XXI – Secolul Cunoașterii.

În anexă la prezenta notă se dau exemple de state ca S.U.A., Federația Rusă, Franța, China, Germania, Spania etc. în care există mai multe academii.

Sunt cunoscute părerile multor membrii ai Academiei Române și cităm în acest sens opinia academicianului Mihai Drăgănescu, care a restructurat Academia Română după 1989. Domnia sa susține că „principalele structuri ale științei românești pot fi privite din trei puncte de vedere: structuri de recunoaștere a valorilor științifice, structuri de cercetare și structuri de conducere.

În categoria structurilor de recunoaștere se includ Academia Română cu cele 14 secții de specialitate, Academia Oamenilor de Știință din România cu cele 12 secții de specialitate și academiile de ramură, respectiv: Academia de Științe Tehnice, Academia de Științe Medicale și Academia de Științe Agricole și Silvicultură.

Toate aceste structuri formează în ansamblu, un sistem al recunoașterii valorilor (pe lângă celelalte atribuții ce le revin), care trebuie să funcționeze în continuare, cu cât întreaga lume, inclusiv România, se îndreaptă către societatea cunoașterii.

AOȘ-R, consecventă menirii ei ca for științific component de seamă al societății civile, bazată pe calitatea membrilor săi și pe activitatea lor științifică în cadrul comunității științifice românești și, mai ales, în institutele proprii de cercetare pluridisciplinară, s-a impus prin inițiativă, seriozitate și eforturi, oferind prilejul celor cunoscuți și recunoscuți prin ceea ce cunosc și fac, să fie producători de știință, nu numai consumatori ai științei produsă de alții, urmărind să ofere societății românești și statului de drept studii imparțiale și competente asupra problemelor de interes național și internațional.

AOȘ-R este implicată în societatea civilă prin congresele, sesiunile științifice bianuale, simpozioanele organizate de organele centrale sau din filiale, care dezbate tematici cu aplicabilitate practică în societatea românească, în colaborare cu factorii de decizie din România, care sprijină dezvoltarea durabilă în țara noastră. Această comunitate științifică românească dorește să depășească starea prezentă și să devină forța stimulatorie în elaborarea unor proiecte de maximă utilitate, modernitate și eficiență, care pregătește factorilor de decizie numeroase propuneri și soluții.

AOȘ-R înglobează în structura sa reprezentanți ai comunității științifice românești, oameni de știință de înalt nivel și pregătire profesională, recunoscuți internațional, din cadrul Academiei Române, al academiilor de ramură și al societăților științifice privind diverse domenii ale științei, situându-se în ierarhia forurilor științifice între Academia Română și academiile de ramură care activează ca instituții bugetare în baza unor legi de funcționare.

Avand in vedere considerentele expuse se impune ca AOS-R să ființeze ca instituție bugetară a statului roman, sub denumirea avută în trecut, respectiv Academia de Științe din România.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem spre aprobare.

INIȚIATORI:

Senator Ion Basgan,
Senator Radu Câmpeanu,
Senator Dan Sabău,
Senator Ion Solcanu,
Senator Irinel Popescu,
Senator Constantin Găucan,
Senator Ivan Cismaru

Deputat, ION GONTEA

Senator Văduțiu Vasile

Deputat Mircea Putea

Senator Vasile Blaga

Senator Horțiu Poni

Deputat Vladimir Fărșiroiu

Senator acad. Ilieșcu Theodor

Deputat Bogdan Poni

Deputat Adunariu Căstian

Deputat Poni Nicolae Victor

Deputat Radu Brăgus

Dep. Ion Pădure

Dep. Lia Olguța Vasilescu

Dep. Truian Dobrescu

Dep. Cazan Leonard

Deputat Găllețanu Moneliso Găllețanu

DEPUTAT GABRIELA NEDELCU

DEPUTAT MIHAI DUMITRILE

DEPUTAT BORIAN IULIAN - GABRIELA

Președinte Ștefan Miron - Munteș

Deputat MIRCOVICI NICOLAE

DEPUTAT UMUJAN TAMBUCCIAN

DEPUTAT VANDER HART

DEPUTAT AMET ALEVIN

DEPUTAT IUBEN IBRAHIM

DEPUTAT MAREZ ROMANESCU

DEPUTAT PETRU MONICA

DEPUTAT PETRE STARCHINARI

DEPUTAȚ VAREȘU TABARITA

Deputat Kiraly Andrei

SENATOR

GHEORGHE DAVU

Seniôr

Horice Nicolai

Senatry

VERESTOY ATTILA

Senatry

IONUT POPESCU

Deputat ȘTIUCĂ ALECSANDRU

Dep. BOGDAN NICULESCU-DUVĂZ